

Sunuş

ÖNDER KULAK¹, ULAŞ KARADAĞ², SİBEL KİBAR³

¹ Postdoctoral Researcher, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Department of Philosophy
(Orcid ID: 0000-0002-0637-8296)

² Research Assistant, Dr., Inonu University, Faculty of Law (Orcid ID: 0000-0001-9775-5589)

³ Assoc. Prof., Kastamonu University, Department of Philosophy (Orcid ID: 0000-0002-4790-6614)

Özet

Bu sunuş yazısında *ViraVerita E-Dergi: Disiplinlerarası Karşılaşmalar*'ın 14. sayısının dosya konusu olan “Yoksulluk” ana başlığı altındaki çeviri, söyleşi ve makalelerin yanı sıra dosya dışı çeviriler ve kitap değerlendirmesi tanıtılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yoksulluk, sosyal teori, disiplinlerarası karşılaşmalar.

Preface

Abstract

In this preface, the aim is to introduce translations, interviews and articles under the heading of the 14th issue of *ViraVerita E-Journal: Interdisciplinary Encounters* named "Poverty", along with off-issue translations and book review.

Key Words: Poverty, social theory, interdisciplinary encounters.

Corresponding Author / Sorumlu Yazar	ULAŞ KARADAĞ Inonu University, Faculty of Law, Research Assistant
E-mail / E-posta	ulas.karadag@inonu.edu.tr
Manuscript Received / Gönderim Tarihi	Dec 24, 2021/ 24 Aralık 2021
Revised Manuscript Accepted / Kabul Tarihi	Dec 25, 2021 / 25 Aralık 2021
To Cite This Article / Kaynak Göster	Kulak, Ö., Karadağ, U., Kibar, S. (2021). Sunuş, <i>ViraVerita E-Journal: Interdisciplinary Encounters</i> , Vol.14, 1-6.

Sunuş

Yoksulluk, dünya üzerinde yakıcı bir sorun olarak belirlediğinden bu yana, felsefe ve sosyal bilimlerin en önemli konularından biri olagelmıştır. Dünya tarihinin son dönemine damga vuran toplumsal ve siyasal gelişmeler, özellikle de içinde yaşadığımız küresel salgın günleri, yoksulluğu felsefe ve sosyal bilimlere ışığında bir kez daha ele almayı gerekli kılıyor. Günümüzde yoksulluk, toplumun yalnızca belirli bir bölümünü değil, neredeyse tümünü yakından etkileyen kaçınılmaz güç bir olgu haline gelmiş durumda. Çağrı metnimizde de belirttiğimiz gibi; emeğiyle geçinen insanlara daha az ücret ve daha ağır çalışma koşullarının dayatılması ve bunun öğretmenlik, avukatlık, hekimlik, akademisyenlik gibi eskiden güvenceli görülen mesleklerde dahi dramatik biçimde gözlemlenmesi, yoksulluğun öncesine göre çok daha fazla yaygınlaşmış olduğunu ifade ediyor. Kıdem tazminatı, işsizlik maaşı, çocuk ödeneği, sosyal güvence gibi pek çok kazanımın dünya çapında ortadan kaldırılmaya çalışılmasının; esnek çalışmanın yaygınlaşması ve dolayısıyla çalışma saatlerinin belirsizleşmesinin, beraberinde boş zamanın işgalinin ise, yoksulluğu hayatlarımızdan çıkarmanın önündeki en önemli gündelik engeller olduğunu söyleyebiliriz. Kadın emeğinin ikincil olarak nitelenmesi, “ev içi emek”in yok sayılması, etnik ayrımcılık nedeniyle belirli kökenden insanların ve göçmen emeğinin ucuz emek-gücü olarak değerlendirilmesi ve çocuk emeği sömürsünün giderek artması, yoksulluğun kapitalist üretim tarzının yapısal bir unsuru olduğunu bir kez daha gözler önüne seriyor. Dahası, küresel salgınla birlikte uzaktan/online çalışma koşullarının yerleşikleşmesinin bir sonucu olarak çalışanlara daha az ücret ödeme eğiliminin kuvvetlenmesi, binlerce insanın süresiz olarak ücretsiz izne ayrılmaya zorlanması, tüketici borçları altında ezilen insan sayısının giderek çoğalması ve beraberinde yoksulluk intiharlarının artışı, yoksulluğun hâlâ üzerine düşünülmesi gereken en yakıcı gündemlerden biri olduğunu ortaya koyuyor. Tüm bu sayılanlara, toplumu kuşatan yoksulluğu ve yoksunluğu giderek derinleştiren başkaca olgular eklemek de mümkün: Mahremiyetin ihlali; eğitim, sağlık ve kültür hizmetlerine erişimde eşitsizlik; temiz ve sağlıklı hava, gıda, su ve çevre imkanlarına fiyat biçilmesi ve çoğu insanın bunlardan mahrum kalması; güvencesizlik; sömürü ve ayrımcılığa dayalı göç politikaları ve daha pek çok nicesi... Yoksulluk gerçekten de maddi yaşamın üretimine ve bölüşümüne bağlı olarak ortaya çıkan çok boyutlu yoksunlukların bir bütünlüğünü ifade ediyor. İşte, bu farkındalıkla bizler, ViraVerita E-Dergi'nin

14. Sayısında yer alan değerli yazar, çevirmen ve hukukçularla birlikte, yoksulluğun bu çok boyutlu doğasına ışık tutmayı amaçlayan çalışmalara bir katkı sunabilmeyi amaçlıyoruz.

Sayımızın ilk çalışması, Seda Akay Atasoy'un "Yoksulluk Sorunu İçin Hegel'in Sistemine İçkin Bir Çözümün İmkânı" başlıklı makalesi. Akay Atasoy, bu makalesinde yoksulluk sorununa Hegel'in düşünce dünyası temelinde yaklaşıyor. Makalede, Hegel'de yoksulluğun "devlet aşamasına geçişte sivil topluma özgü" bir sorun olarak ele alındığı ve sorunun ancak ayaktakımı bağlamıyla yakıcı bir hale geldiği vurgulandıktan sonra, Hegel'in adımları takip edilerek yoksulluk karşısında "korporasyon temelli bir çözüm önerisi"nin sunulması amaçlanıyor. Bu çözüm önerisine ulaşma yolunda Akay Atasoy, öncelikle yoksulluk meselesini Hegel'in felsefesi bakımından tartışan ve yorumlayan isimlere başvuruyor ve ardından, sivil toplum aşamasında gerçekleşmesi ve devletin kontrolü altında tamamlanması beklenen kendi çözüm önerisini bizlere sunuyor. Akay, çözüm için korporasyonların modernizasyonu ve eğitim sisteminin belirli bir reformdan geçirilmesi yoluyla, bireylerin işgücü piyasasında tutunmalarının ve böylece ayaktakımına dönüşmelerinin engellenmesinin nasıl olanaklı olduğunu açıklıyor.

"Singer'in Mutlak Yoksulluğun Çözümüne Yaklaşımında Sorumluluk ve Haklar Sorunu" adlı makalesinde ise Nurevşan Marş, Peter Singer'in küresel yoksulluğun yıkıcı etkilerini azaltacağını düşündüğü pozitif ödev olarak yardım etmek yaklaşımını ele alıyor. Singer'in, yardım etmeyi keyfi bir edim değil de ödev olarak tanımlamasının yardıma muhtaç insanları yardım etmesi beklenen kişilerin insafına bırakmak anlamına gelebileceğini belirten Marş, sorunu daha temel bir yerden kavramayı ve yiyeceği alınır satılır bir meta olarak görmekten vazgeçmeyi öneriyor.

Yoksulluğun çözümüne ilişkin eleştirel perspektifler ortaya koyan bu iki çalışmayı, Volkan Maviş'in "Yoksulluk ve Suç: Ceza Adaleti Üzerine Sınıfsal Bir Değerlendirme" başlıklı makalesi takip ediyor. Maviş, yoksulluk ve suç arasındaki ilişkinin izini, sınıfsal eşitsizliklerin ceza adaletini nasıl etkilediği sorusuna yanıt arayarak sürüyor. Eleştirel ve Marksist kriminoloji çalışmalarını dikkate alan yazar, yoksul bireylerin, aynı suçu işleyen üst sınıfa mensup bireylere kıyasla ceza adaleti sistemi tarafından soruşturulmalarının, yargılanmalarının ve cezalandırılmalarının daha olası olduğunu belirtiyor.

Maviş'in ardından İ. Uğur Esgün, "Yoksulluğun Geneolojisini Düşünmek: Antropolojik-Politik Bir Tarih Okuması" başlıklı makalesinde yoksulluğun ve onun kaynağındaki yoksunlukların tarihine dair antropolojik ve politik bir tartışma yürütüyor. Yoksulluğun romantize edilmesi ve evcilleştirilmesi eğilimlerinin karşısında Esgün, "yoksulluğu yaratan politika"nın geneolojik bir

analizini yaparak, yoksulluğu yok etme düşüncesinin hangi anlamda *insanca* sayılabilecek bir politik tutumla birlikte düşünölebileceği sorusunu irdeliyor.

Sayımızın beşinci çalışmasında, bu sayının dosya konusuna ilişkin önemi bir çeviriyi sizlerle buluşturmamak istedik ve Sanjay G. Reddy'nin, yoksulluğun nasıl ölçölebildiğine, daha da önemlisi ölçme yöntemlerinin güvenilirliğine ilişkin olarak kaleme aldığı "Yoksulları Hesaplamak: Dünya Yoksulluk İstatistikleri Hakkındaki Gerçek" adlı makalesini sayımız için çevirmeyi uygun bulduk. Editörlerimizden Sibel Kibar'ın çevirdiği makalesinde Reddy, Dünya Bankasının yoksulluğu, para birimini temel alarak (günde bir dolar yaklaşımı) ölçtüğünü; bu ölçümün yerel bazdaki satın alma gücünü yansıtmadığını ortaya koymaktadır.

Sayımızın altıncı çalışmasında, Türkiye'deki mültecilerin hukuk deneyimlerinin yoksullukla olan kaçınılmaz ilgisi ele alınıyor: "Yoksulluk ve Göç: Türkiye'deki Mültecilerin Hukuk Deneyimleri Üzerine Bir Söyleşi". Editörlerimizden Ulaş Karadağ, İzmir Barosu üyeleri Avukat Ayşegöl Karpuz ve Avukat Duygu İnegöllü'yle birlikte, Türkiye'deki mültecilerin idari ve adli süreçte yaşadıkları zorlukları, en temel haklarının hangi yollarla ihlal edildiğini ve tüm bunların mültecilerin mahkûm edildiği yoksulluğu nasıl ve ne derecede derinleştirdiğini irdeliyor.

Bu sayımızın Açık Defter bölümünde ise, farklı konularda üç çevirinin yanı sıra bir kitap incelemesi yer alıyor. Betül Sağlam Topal'ın çevirisiyle paylaştığımız "Psikanalitik Psikosomatik" başlıklı yazısında Claude Smadja, somatik hastaya yeni bir yaklaşım sunan psikosomatiğin modern tıp tarihindeki gelişimini inceliyor. Hediye Aydođan çevirisiyle yer verdiğimiz "Dijital Beşikten Sanal Mezara Gerçek-Sanal Dünyadaki Etik Sorunlar" başlıklı makalesinde ise Tamás Bokor, son derece güncel ve yakıcı bir etik soruna yer veriyor: Dijital dünya ve sanal dünya artık ayrılmaz bir şekilde birleştii halde, gerçek dünyadaki hukuki ve etik sınırların sanal dünyada geçerli olmadığını düşünmeye meyilli olduğumuza işaret eden Bokor'un verdiği çarpıcı örneklerinden biri, ebeveynlerin çocuklarının neredeyse her anlarının fotoğraflarını sanal dünyada paylaşarak, çocuklarının kişilik haklarına ve özel hayatlarının gizliliğine müdahale etmeleri. Açık Defter bölümündeki üçüncü ve son çevirimizde, Joshua Foer, mağara bilimcisi Michel Siffre'yle birlikte insanın uyuma uyanma döngüsünün ve zaman algısının nasıl değiştiiğini anlamaya çalışıyor. Ece Saraçođlu'nun ViraVerita için çevirdiği, "Mağara İnsanı" başlığını taşıyan bu röportajda Siffre; psikolojik zamana, mağaradaki uyku kalitesine ve gün uzunluğuna ilişkin şaşırtıcı veriler sunuyor.

Açık Defter bölümümüzün ve sayımızın son çalışması, Çağatay Şahin imzalı bir kitap incelemesi. “Çağdaş Yurttaşlığın İnşasında Özgürlük Sorunu ve Hegel” başlıklı yazısında Şahin, Charles Taylor’ın *Hegel ve Modern Toplum* başlıklı kitabını değerlendiriyor. Taylor’ın özgürlük sorununu “bireyin kendi başına kalarak çözebileceği veya sınırsız bir özgürlük düzleminde hareket edebileceği bir kavram olarak görmediğini” ifade eden Şahin, Hegel’in hem yurttaşların demokratik katılımı hem de yurttaşlık konulu araştırmalar için güncel ve değerli olduğunu tespit etmenin, siyaset felsefesi bakımından oldukça önemli olduğunu vurguluyor.

*

Son olarak, Yoksulluk Dosyamıza ve Açık Defter bölümümüze yazı ve çevirileriyle katkı sunan tüm yazar, çevirmen ve hukukçu dostlarımıza; yine öneri ve eleştirileriyle sayımıza değer katan hakemlerimize içtenlikle teşekkür ederiz. Yoksulluğun ve yoksunluğun tüm canlılar için ortadan kalktığı barışçıl seneler yaşamak dileğiyle yeni yılınızı kutlar, keyifli okumalar dileriz.